

4 PŘÍSLUŠNOST A VÝKON PRAVOMOCÍ

Následující kapitola je věnována problematice působnosti nařízení 2017/1939, resp. příslušnosti Úřadu. Působnost vyjadřuje v hmotněprávním smyslu okruh společenských vztahů, na které se daný právní předpis vztahuje, a podmínky, za kterých se uplatní. Můžeme ji rozlišit na působnost věcnou, místní, osobní a časovou. Věcná působnost nám vymezuje okruh společenských vztahů, na které daný předpis (v našem případě nařízení) dopadá. Zjednodušeně řečeno půjde o konkrétní trestné činy, jejichž vyšetřování a trestní stíhání bude mít ve svých rukou Úřad. Věcná působnost nařízení nám tedy vymezí rovněž i věcnou příslušnost Úřadu. Pokud jde o místní působnost, ta stanovuje území, na kterém nařízení působí svými účinky. Osobní působnost pak určuje okruh osob, na které se právní předpis vztahuje, resp. osoby, které jsou z jeho působnosti vyňaty. Pokud jde o působnost časovou, ta nám vymezuje, v jakém časovém okamžiku právní předpis vyvolává zamýšlené právní účinky a v jakém nikoliv.¹⁰²

Pokud jde o příslušnost, ta nám definuje pojem působnosti v procesněprávním smyslu. Jedná se o institut, který určuje, jaký orgán veřejné moci má povinnost či je kompetentní danou věc projednávat nebo o ní rozhodovat. Rozlišujeme příslušnost věcnou, funkční a místní. Pro lepší představu je možno využít příkladu příslušnosti vnitrostátních soudů. Věcná příslušnost určuje „druh a stupeň soudu, který má v trestní věci rozhodnout“.¹⁰³ Druhem věcné příslušnosti je pak příslušnost funkční, která „určuje stupeň soudu v závislosti na procesním stádiu řízení (typicky jde-li o rozhodování v prvním nebo v druhém stupni)“.¹⁰⁴ Co se týče místní příslušnosti, ta určuje, který konkrétní soud „věcně příslušného stupně bude ve věci rozhodovat“.¹⁰⁵

4.1 Příslušnost Úřadu

Úřad má povinnost zahájit vyšetřování, kdykoliv získá důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin spadající do jeho příslušnosti.¹⁰⁶ Tato zásada legality má v rámci fungování Úřadu své logické opodstatnění, a to kvůli jeho výlučné pravomoci

¹⁰² JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání.* Praha: Leges, 2019, s. 71–89.

¹⁰³ JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo procesní. 5. vydání.* Praha: Leges, 2018, s. 197.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 197.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 197.

¹⁰⁶ ALEXANDROVA, V. Presentation of the Commission's Proposal on the Establishment of the European Public Prosecutor's Office. In: ERKELENS, L. et al. *The European Public Prosecutor's Office: An Extended Arm or a Two-Headed Dragon?* 1. vydání. Amsterdam: T.M.C. Asser Press. 2015, s. 17.

vypořádávat se s trestnými činy poškozující nebo ohrožující finanční zájmy Unie. S tím počítá i čl. 86 SFEU, který stanoví, že institucí bojující proti takové trestné činnosti je právě Úřad, přičemž národní orgány v důsledku toho své pravomoci vůči těmto trestným činům pozbývají.¹⁰⁷

Pro stanovení příslušnosti Úřadu je tedy zásadní vymezit, které protiprávní jednání spadá do trestné činnosti poškozující nebo ohrožující finanční zájmy Unie. Jak už bylo zmíněno výše, skutkové podstaty těchto trestných činů jsou definovány ve směrnici 2017/1371. Věcná příslušnost Úřadu se tedy vztahuje zpravidla k trestným činům vymezeným v této směrnici, a to ve formě, jak byla transponována do vnitrostátního právního řádu členského státu „bez ohledu na to, zda by stejné trestné jednání mohlo být podle vnitrostátního práva klasifikováno jako jiný druh trestného činu“¹⁰⁸. Toto je jedno ze stěžejních ustanovení celého nařízení 2017/1939, jelikož stanoví, že příslušnost Úřadu se odvíjí od skutkových podstat trestných činů, jak jsou dle směrnice 2017/1371 transponovány do národních právních řádů.

Úřad tedy vyšetřuje a trestně stíhá trestné činy vymezené ve směrnici 2017/1371, ale pouze na základě skutkových podstat předmětných trestných činů, jak byly provedeny ve vnitrostátním právu. Z toho důvodu je zásadní, aby evropští pověřeni žalobci, stejně jako dohlížející evropští žalobci, měli dostatečnou znalost nejen vnitrostátního trestního práva procesního, nýbrž také trestního práva hmotného. Z toho vyplývá, že pokud jde o trestné činy spáchané třeba na území České republiky, pro posouzení toho, zda spáchaný trestný čin spadá do příslušnosti Úřadu, bude třeba zkoumat naplnění skutkové podstaty daného trestného činu podle obecné i zvláštní části českého trestního zákoníku. Z těchto důvodů je nezbytné představit si nejen ustanovení směrnice 2017/1371, ale rovněž i ustanovení českého trestního práva, na která se směrnice 2017/1371 vztahuje a u kterých je proto nutné počítat s tím, že vyšetřování a trestní stíhání takových harmonizovaných trestných činů může spadat do kompetence Úřadu.

4.1.1 Směrnice 2017/1371

V následující kapitole bude podrobněji představena zmíněná směrnice 2017/1371. Její text je totiž hmotněprávním základem pro nařízení 2017/1939, které na směrnici 2017/1371 v mnoha ohledech explicitně nebo implicitně odkazuje. Směrnice 2017/1371 tak v podobě, jak byla transponována do národních právních řádů, ohraničuje velkou část věcné příslušnosti Úřadu. Cílem směrnice 2017/1371 je totiž především harmonizovat skutkové podstaty trestných činů poškozujících finanční zájmy Unie.

¹⁰⁷ LIGETI, K., WEYEMBERGH, A. The European Public Prosecutor's Office: Certain Constitutional Issues. In: ERKELENS, L. et al. *The European Public Prosecutor's Office: An Extended Arm or a Two-Headed Dragon?* 1. vydání. Amsterdam: T.M.C. Asser Press. 2015, s. 61.

¹⁰⁸ Čl. 22 odst. 1 nařízení 2017/1939.

Směrnice 2017/1371 byla přijata dne 5. 7. 2017 a účinnosti nabyla dne 6. 7. 2019. Její text nahradil už dříve existující Úmluvu o ochraně finančních zájmů Evropských společenství ze dne 26. 7. 1995 včetně přijatých protokolů. Pro účely Úřadu jsou stěžejní hlavně články 1 až 6, které se týkají předmětu směrnice 2017/1371, definic a oblastí její působnosti, definic podvodů poškozujících finanční zájmy EU i jiných trestných činů, které tyto zájmy poškozují. Dále se v těchto ustanoveních hovoří o kriminalizaci návodu, pomoci i pokusu trestného činu. V neposlední řadě je třeba zmínit i ustanovení o trestní odpovědnosti právnických osob.¹⁰⁹

Primárním cílem směrnice 2017/1371 je dle čl. 1 stanovení minimálních pravidel, která se týkají vymezení trestných činů a sankcí za ně, a to v kontextu boje proti podvodům a jinému protiprávnímu jednání, které poškozují finanční zájmy EU.¹¹⁰ V tomto ohledu jsou velmi důležité zejména čl. 2 týkající se definice a oblastí působnosti směrnice 2017/1371 a čl. 3 a čl. 4 týkající se skutkových podstat trestných činů, které poškozují finanční zájmy EU.

Definici finančních zájmů Unie tedy nalezneme v čl. 2 směrnice 2017/1371,¹¹¹ konkrétní skutkové podstaty úmyslného jednání poškozujícího nebo ohrožujícího finanční zájmy EU jsou pak stanoveny v článku třetím a čtvrtém. Vedle skutkové podstaty podvodů směrnice 2017/1371 mimo jiné definuje třeba i skutkové podstaty trestných činů souvisejících s DPH či aktivní a pasivní korupci. Vzhledem k důležitosti znění textu směrnice 2017/1371 je nezbytné minimálně některé její články citovat doslovně.

Článek 2 směrnice 2017/1371 zní:

1. Pro účely této směrnice se rozumí:
 - a) „finančními zájmy Unie“ veškeré příjmy, výdaje a aktiva, které jsou pokryty z následujících rozpočtů, z těchto rozpočtů pocházejí nebo do nich mají být odvedeny:
 - i) rozpočet Unie,
 - ii) rozpočty orgánů, institucí a jiných subjektů Unie zřízených podle Smluv nebo rozpočty, které jsou jimi přímo nebo nepřímo spravovány a kontrolovány;
 - b) „právnickou osobou“ subjekt, který má podle příslušného práva právní osobnost, s výjimkou států nebo veřejných subjektů při výkonu státní moci a s výjimkou veřejných mezinárodních organizací.
2. V souvislosti s příjmy plynoucími z vlastních zdrojů odvozených z DPH se tato směrnice vztahuje pouze na případy závažných trestných činů proti společnému systému DPH. Pro účely této směrnice se trestné činy proti společnému systému DPH považují za závažné, pokud se úmyslné jednání nebo opomenutí podle čl. 3 odst. 2 písm. d) týká území dvou nebo více členských států Unie a způsobilo celkovou škodu nejméně 10 000 000 EUR.

¹⁰⁹ JELÍNEK, J. Evropský veřejný žalobce v evropském prostoru. *Kriminalistika*. 2018, vol. 51, no. 1, s. 63.

¹¹⁰ Tamtéž, s. 63; čl. 1 směrnice 2017/1371.

¹¹¹ NAVRÁTILOVÁ, J. Poškození finančních zájmů Evropské unie. In: JELÍNEK, J. et al. *Trestní právo Evropské unie*. 1. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 170.

3. Touto směrnicí není dotčena struktura ani fungování daňových správ členských států.

Neméně důležitý pro fungování Úřadu je i zmíněný čl. 3, který stanoví minimální znění skutkových podstat trestných činů podvodů poškozujících finanční zájmy Unie, kterým došlo k harmonizaci této trestné činnosti napříč celou EU. Článek 3 směrnice 2017/1371 zní:

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby podvody poškozující finanční zájmy Unie byly považovány za trestný čin, pokud byly spáchány úmyslně.
2. Pro účely této směrnice se za podvod poškozující finanční zájmy Unie považují:
 - a) ve vztahu k výdajům nesouvisejícím se zadáváním veřejných zakázek jakýkoliv čin nebo opomenutí v souvislosti s:
 - i) použitím nebo předložením nepravdivých, nesprávných nebo neúplných údajů nebo podkladů, které má za následek zpronevěru nebo neoprávněné zadržování prostředků nebo aktiv z rozpočtu Unie nebo rozpočtů spravovaných Unií nebo jejím jménem,
 - ii) neposkytnutím informace v rozporu se zvláštní povinností, které má stejný důsledek, nebo
 - iii) nesprávným použitím takových prostředků či aktiv za jiným účelem, než pro který byly původně přiděleny;
 - b) ve vztahu k výdajům souvisejícím se zadáváním veřejných zakázek jakýkoliv čin nebo opomenutí, alespoň jsou-li spáchány s cílem získat poškozením finančních zájmů Unie pachatelí nebo jiné osobě neoprávněný prospěch, v souvislosti s:
 - i) použitím nebo předložením nepravdivých, nesprávných nebo neúplných údajů nebo podkladů, které má za následek zpronevěru nebo neoprávněné zadržování prostředků nebo aktiv z rozpočtu Unie nebo rozpočtů spravovaných Unií nebo jejím jménem,
 - ii) neposkytnutím informace v rozporu se zvláštní povinností, které má stejný důsledek, nebo
 - iii) nesprávným použitím takových prostředků či aktiv za jiným účelem, než pro který byly původně přiděleny, čímž dochází k poškození finančních zájmů Unie;
 - c) ve vztahu k příjmům jiným než plynoucím z vlastních zdrojů založených na DPH, jež jsou uvedeny v písmenu d), jakýkoliv čin nebo opomenutí v souvislosti s:
 - i) použitím nebo předložením nepravdivých, nesprávných nebo neúplných údajů nebo podkladů, které má za následek protiprávní snížení zdrojů rozpočtu Unie nebo rozpočtů spravovaných Unií nebo jejím jménem,
 - ii) neposkytnutím informace v rozporu se zvláštní povinností, které má stejný důsledek, nebo

- iii) nesprávným použitím zákonně získaného prospěchu, které má stejný důsledek;
- d) ve vztahu k příjmům plynoucím z vlastních zdrojů založených na DPH jakýkoliv čin nebo opomenutí spáchané v přeshraničních podvodných systémech v souvislosti s:
 - i) použitím nebo předložením nepravdivých, nesprávných nebo neúplných údajů nebo podkladů v souvislosti s DPH, které má za následek snížení zdrojů rozpočtu Unie,
 - ii) neposkytnutím informací v souvislosti s DPH v rozporu se zvláštní povinností, které má stejný důsledek, nebo
 - iii) předložením správných údajů týkajících se DPH s cílem podvodně zastřít neodvedení daně nebo neoprávněně vytvořit nárok na vrácení DPH.

Dále je třeba představit čl. 4 až 6 směrnice 2017/1371, jelikož i ty vytvářejí další rámce pro procesní fungování Úřadu. Pokud je o čl. 4, ten definuje skutkové podstaty jiných trestných činů poškozujících unijní finanční zájmy, než jsou ty uvedené v čl. 3. Toto ustanovení konkrétně stanoví „povinnost členských států kriminalizovat praní peněz, které se týká majetku pocházejícího z trestných činů, na něž se vztahuje tato směrnice 2017/1371, dále kriminalizovat pasivní korupci, aktivní korupci, zpronevěru a vymezuje další pojmy používané směrnicí 2017/1371 („úřední osoba, „úředník Unie“, „státní úředník“).“¹¹²

Článek 4 směrnice 2017/1371 zní:

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění toho, aby praní peněz ve smyslu čl. 1 odst. 3 směrnice (EU) 2015/849, které se týká majetku pocházejícího z trestných činů, na něž se vztahuje tato směrnice, bylo považováno za trestný čin.
2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby pasivní i aktivní korupce, pokud byla úmyslná, byla považována za trestný čin.
 - a) Pro účely této směrnice se „pasivní korupcí“ rozumí jednání úřední osoby, která přímo nebo za pomoci prostředníka pro sebe nebo třetí stranu požaduje nebo získá prospěch jakéhokoliv druhu nebo přijme příslib tohoto prospěchu za to, že bude jednat nebo se zdrží jednání v souladu se svými povinnostmi nebo při výkonu svých úkolů způsobem, který poškodí nebo pravděpodobně poškodí finanční zájmy Unie.
 - b) Pro účely této směrnice se „aktivní korupcí“ rozumí jednání každé osoby, která slíbí, nabídne nebo poskytne přímo nebo za pomoci prostředníka úřední osobě prospěch jakéhokoliv druhu určený pro tuto úřední osobu nebo pro třetí stranu za to, že tato úřední osoba bude jednat nebo se zdrží jednání v souladu se svými povinnostmi nebo při výkonu svých úkolů způsobem, který poškodí nebo pravděpodobně poškodí finanční zájmy Unie.

¹¹² JELÍNEK, J. Evropský veřejný žalobce v evropském prostoru. *Kriminalistika*. 2018, vol. 51, no. 1, s. 64–65.

3. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby zpronevěra, je-li spáchána úmyslně, byla trestným činem.

Pro účely této směrnice se „zpronevěrou“ rozumí jednání úřední osoby přímo nebo nepřímo pověřené správou finančních prostředků nebo aktiv, která přidělí nebo vyplatí prostředky nebo si присvojí nebo použije aktiva v rozporu s účelem, k němuž jsou určeny, a způsobem, který poškozuje finanční zájmy Unie.

4. Pro účely této směrnice se „úřední osobou“ rozumí:

a) úředník Unie nebo státní úředník, včetně státního úředníka jiného členského státu a státního úředníka třetí země, přičemž:

b) „úředníkem Unie“ se rozumí osoba:

- která je úředníkem nebo jiným smluvním zaměstnancem Unie ve smyslu služebního řádu úředníků nebo pracovního řádu ostatních zaměstnanců Evropské unie, stanovených nařízením Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 (16) (dále jen „služební řád“), nebo
- která byla vyslána k Unii členskými státy nebo jakýmkoliv veřejným nebo soukromým subjektem a která plní úkoly rovnocenné úkolům prováděným úředníky nebo ostatními zaměstnanci Unie.

Aniž jsou dotčena ustanovení o výsadách a imunitách obsažená v Protokolech č. 3 a č. 7, jsou členové orgánů, institucí a jiných subjektů Unie zřízených v souladu se Smlouvami a zaměstnanci takových subjektů považováni za rovnocenné úředníkům Unie v rozsahu, v němž se na ně nevztahuje služební řád;

ii) pojem „státní úředník“ je třeba chápat na základě definice „úředníka“ nebo „úřední osoby“ ve vnitrostátním právu členského státu nebo třetí země, ve které dotčená osoba svou funkci vykonává.

V řízení, které se týká státního úředníka členského státu nebo státního úředníka třetí země, ale bylo zahájeno jiným členským státem, je však členský stát, který trestní řízení zahájil, povinen použít definici „státního úředníka“ pouze v rozsahu, v jakém je slučitelná s jeho vnitrostátním právem.

Pojem „státní úředník“ zahrnuje všechny osoby zastávající výkonnou, správní nebo soudní funkci na celostátní, regionální nebo místní úrovni. Za rovnocenné státním úředníkům jsou považovány všechny osoby, které na celostátní, regionální nebo místní úrovni zastávají legislativní funkci;

c) jakákoliv jiná osoba, která je v členských státech nebo ve třetích zemích pověřena úkoly veřejné služby zahrnujícími správu finančních zájmů Unie nebo přijímáním rozhodnutí týkajících se finančních zájmů Unie a která takové úkoly vykonává.

Pátý článek pojednává o povinnosti členských zemí kriminalizovat návod, pomoc a pokus trestného činu, v článku šestém je pak stanovena povinnost kriminalizovat jednání právnických osob. Právnícké osoby mají být dle směrnice trestně odpovědné za trestné činy uvedené v čl. 3, čl. 4 i čl. 5 směrnice 2017/1371, „které v jejich prospěch spáchá jakákoliv osoba jednající samostatně nebo jako člen orgánu dotčené právnícké osoby, jež v této právnícké osobě působí ve vedoucím postavení

na základě: a) oprávnění zastupovat tuto právnickou osobu; b) pravomoci přijímat jménem této právnické osoby rozhodnutí; nebo c) pravomoci vykonávat kontrolu v rámci této právnické osoby.¹¹³ Právnická osoba má být ovšem odpovědná i v případě, kdy spáchání některého z trestných činů podle čl. 3, čl. 4 nebo čl. 5 směrnice 2017/1371 bylo umožněno nedostatkem dohledu nebo kontroly ze strany výše uvedených osob, přičemž tento čin byl spáchán ve prospěch právnické osoby osobou jí podřízenou. Odpovědnost právnické osoby samozřejmě nevylučuje možnost trestního stíhání fyzických osob, které spáchaly trestné činy uvedené v čl. 3 a čl. 4 směrnice 2017/1371 či jsou odpovědné na základě čl. 5 směrnice 2017/1371.¹¹⁴

4.1.2 Příslušnost v oblasti daňové kriminality

Nyní je nutné zmínit i několik souvislostí s kompetencemi Úřadu ve vztahu k trestným činům spojeným s DPH. Na první pohled se může zdát, že tato působnost je dána již samotným zněním směrnice 2017/1371, konkrétně pak čl. 3 odst. 2 písm. d), skutečnost je ale jiná. Velkou zásluhu na tom, že Úřad má v kompetenci rovněž vyšetřování a trestní stíhání podvodného jednání ve spojitosti s DPH, má rozhodnutí SDEU ve věci *Taricco*.^{115, 116, 117}

Tento judikát se stal pro boj proti hospodářským trestným činům a pro vymezení rozsahu příslušnosti Úřadu důležitý. Unijní soudci v něm potvrdili, že vnitrostátní boj proti podvodům s DPH spadá pod čl. 325 odst. 1, 2 SFEU.¹¹⁸ Jinými slovy povinnost vnitrostátních orgánů činných v trestním řízení bojovat proti podvodům s DPH je zakotvena již v uvedeném článku SFEU, tedy v primárním právu EU. SDEU tímto rozhodnutím učinil jasno i v interpretaci směrnice 2017/1371, která díky judikátu *Taricco* dopadá i na boj proti podvodům s DPH. Zjednodušeně řečeno se tak za boj proti poškozování finančních zájmů Unie považuje i boj proti podvodům v oblasti DPH.¹¹⁹ Na druhou stranu je nutno přiznat, že bez politické vůle by příslušnost Úřa-

¹¹³ JELÍNEK, J. Evropský veřejný žalobce v evropském prostoru. *Kriminalistika*. 2018, vol. 51, no. 1, s. 65.

¹¹⁴ Tamtéž, s. 65.

¹¹⁵ Rozhodnutí SDEU ze dne 8. 9. 2015 ve věci C-105/14 (*Taricco*).

¹¹⁶ MITSILEGAS, V., GIUFFRIDA, F. Raising the Bar? Thoughts on the establishment of the European Public Prosecutor's Office [online]. *Centre for European Policy Studies (CEPS)*. 2017, no. 39. [cit. 15. 8. 2019]. Dostupné z: https://www.ceps.eu/wp-content/uploads/2017/11/PI%202017-39%20Mitsilegas_Giuffrida_0.pdf, s. 9.

¹¹⁷ Rozhodnutí SDEU ze dne 8. 9. 2015 ve věci C-105/14 (*Taricco*).

¹¹⁸ Čl. 325 odst. 1 SFEU stanoví, že „Unie a členské státy bojují proti podvodům a jiným protiprávním jednáním ohrožujícím finanční zájmy Unie opatřeními přijatými podle tohoto článku, která mají odstraňující účinek a poskytují v členských státech a v orgánech, institucích a jiných subjektech Unie účinnou ochranu.“ Čl. 325 odst. 2 SFEU dále stanoví, že „členské státy přijmou k zamezení podvodů ohrožujících finanční zájmy Unie stejná opatření, jaká přijímají k zamezení podvodů ohrožujících jejich vlastní finanční zájmy.“

¹¹⁹ CSÚRI, A. The Proposed European Public Prosecutor's Office – from a Trojan Horse to a White Elephant? *Cambridge Yearbook of European Legal Studies* [online]. 2016, no. 18. [cit. 18. 9. 2019].

du toto podvodné jednání nezahrnovala, byly to totiž především členské státy, které v návaznosti na znění směrnice 2017/1371 a judikát *Taricco* svolily k tomu, aby Úřad, jehož jsou součástí, byl příslušný i ve vztahu k této kriminalitě.

I tato politická vůle však má své hranice. Sama směrnice 2017/1371 totiž v čl. 2 odst. 2 uvádí minimální hranici škody u trestných činů proti společnému systému DPH ve výši 10 milionů eur. Směrnice 2017/1371 dále stanoví také podmínku úmyslného jednání či úmyslného opomenutí, přičemž se takové jednání nebo opomenutí musí vztahovat k území dvou nebo více členských států. Pokud tyto podmínky nejsou kumulativně splněny, boj proti podvodům s DPH nespadá do kompetence Úřadu, nýbrž do příslušnosti vnitrostátních orgánů. Stejně důležitý je v tomto kontextu i čl. 22. odst. 1 nařízení 2017/1939, podle kterého je pro trestné činy uvedené v čl. 3 odst. 2 písm. d) směrnice 2017/1371 Úřad příslušný pouze, pokud jsou „úmyslné činy nebo opomenutí vymezené v uvedeném ustanovení spojeny s územím dvou nebo více členských států a zahrnují celkovou škodu ve výši nejméně 10 milionů eur“.¹²⁰

Předmětná ustanovení směrnice 2017/1371 i nařízení 2017/1939 se tedy týkají přeshraničních podvodů s DPH, přičemž pravomoc vnitrostátních orgánů činných v trestním řízení vyšetřovat a trestně stíhat přeshraniční podvody s DPH je odňata ve prospěch Úřadu pouze v případě, že škoda dosáhne alespoň 10 milionů eur, jedná se o úmyslné jednání či úmyslné opomenutí a čin byl spáchán na území dvou nebo více členských zemí.¹²¹ Bez kumulativního splnění těchto podmínek jsou k vyšetřování a trestnímu stíhání takové kriminality příslušné vnitrostátní orgány. Zde je nutno zdůraznit, že se jedná o první výjimku ze zásady výlučné pravomoci Úřadu vyšetřovat a trestně stíhat trestnou činnost poškozující nebo ohrožující finanční zájmy Unie.

4.1.3 Právní stav v České republice *de lege lata* a *de lege ferenda*

Vedle směrnice 2017/1371 je důležité zmínit i příslušná ustanovení českého právního řádu. Právní stav *de lege lata* v České republice je totiž pro specifikaci příslušnosti Úřadu zcela stěžejní, a to kvůli nutnosti transpozice směrnice do národních právních řádů. Sama směrnice 2017/1371 totiž udává jen minimální standard harmonizace trestního práva hmotného. Konkrétní podobu jednotlivých zákonných ustanovení či skutkových podstat trestných činů je třeba hledat na národní úrovni. V České republice jde konkrétně o trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb.) a o zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Na

Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/303468050_The_Proposed_European_Public_Prosecutor's_Office_-_From_a_Trojan_Horse_to_a_White_Elephant, s. 134–136.

¹²⁰ Čl. 22 odst. 1 *in fine* nařízení 2017/1939.

¹²¹ Čl. 3 odst. 2 písm. d) směrnice 2017/1371.